

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ
підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус освітнього компонента «УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ» підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Наталія Хомюк, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту

Силабус погоджено
Гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № 2 від 15 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри

Наталія ХОМЮК

© Наталія Хомюк, 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 073 Менеджмент, Менеджмент, Перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 4
		Семестр 8-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні (семінарські) 30 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ПІБ – Хомюк Наталія Леонідівна

Науковий ступінь – доктор економічних наук

Посада – доцент, завідувач кафедри менеджменту

Контактна інформація викладача:

Телефон 0505008925

Електронна пошта: Khomiuk.Nataliia@vnu.edu.ua

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Управління розвитком підприємств» належить до вибірових освітніх компонентів і спрямований на формування у здобувачів знань, умінь і компетентностей щодо організації, планування та реалізації процесів розвитку підприємств в умовах сучасних викликів і динамічного середовища. Програма охоплює теоретико-методологічні засади розвитку підприємств, моделі їх зростання, бізнес-планування та стратегічне управління. Особлива увага приділяється прикладним аспектам: управлінню персоналом і людським капіталом, витратами та ціноутворенням, маркетинговим стратегіям, інноваційно-інвестиційним підходам, антикризовому менеджменту та діагностиці ефективності розвитку.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів здатності розробляти та реалізовувати управлінські рішення, спрямовані на забезпечення ефективного розвитку підприємств у коротко- та довгостроковій перспективі.

Основними завданнями освітнього компонента є: розкрити сутність і системні моделі розвитку підприємств; ознайомити з механізмами створення та становлення бізнесу; сформувати знання й навички з бізнес-планування та стратегічного управління; розвинути вміння організовувати управління персоналом та людським капіталом як ключовим ресурсом розвитку; надати інструменти управління витратами, ціноутворенням та маркетинговими стратегіями; показати роль інноваційно-інвестиційної діяльності в забезпеченні конкурентних переваг; навчити ідентифікувати та долати кризові ситуації в розвитку підприємств; сформувати навички діагностики ефективності управління та розробки заходів з підвищення результативності діяльності підприємств.

3. Освоєння освітнього компонента «Управління розвитком підприємств» сприятиме розвитку таких soft skills: системне мислення, аналітичні навички при оцінці середовища, витрат, інноваційного потенціалу й ризиків; комунікативність та командна робота у процесі планування та реалізації стратегій розвитку; критичне мислення, адаптивність і стресостійкість у кризових умовах і періоди трансформацій; креативність і інноваційність у створенні бізнес-моделей і стратегій розвитку підприємств.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Прак.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади управління розвитком підприємств						
Тема 1. Сутність та системна модель розвитку підприємств	17	2	4	10	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 2. Механізми створення підприємств	17	2	4	10	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 3. Бізнес-планування як інструмент розвитку підприємств	17	4	2	10	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 4. Стратегічне управління розвитком підприємств	17	2	4	10	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Разом за модулем 1	68	10	14	40	4	40
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти управління розвитком підприємств						
Тема 5. Управління персоналом та розвиток людського капіталу підприємств	15	2	4	8	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 6. Управління витратами та ціноутворення як інструмент розвитку підприємств	15	2	4	8	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 7. Маркетинговий підхід в управлінні підприємствами	13	2	2	8	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 8. Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств	13	2	2	8	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 9. Антикризове управління як складова розвитку підприємств	12	2	2	7	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Тема 10. Діагностика та оцінка ефективності розвитку підприємств	14	4	2	7	1	ФО (3), СЗ (3), Т (4) / 10
Разом за модулем 2	82	14	16	46	6	60
Всього годин / Балів	150	24	30	86	10	100

Форми контролю: поточне оцінювання (контрольна робота (КР), фронтальне опитування (ФО), есе чи реферат (Е), тести (Т), ТР – тренінгові вправи, розгляд ситуаційних завдань (РС), РМГ – робота в малих групах, ДС – дискусія, ДБ – дебати, розгляд кейсів (К), підсумковий контроль у формі заліку.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота з освітнього компонента «Управління розвитком підприємств» передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять-тренінгів – опрацювання лекційного матеріалу та самостійне опрацювання окремих тем (питань) освітнього компонента; розв'язання практичних та тестових завдань; розв'язання кейсів; підготовку до усіх видів контролю.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно із затвердженим графіком.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагиату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>) та Положенням про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://surl.li/hbazoe>).

Можливість отримати додаткові (бонусні бали). Здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. Підсумковий контроль

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://surl.li/vtzfet>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру за 100-бальною шкалою.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді тестування та усного опитування. Тестові запитання складено відповідно до структури курсу та містять 50 запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється у 1 бал. Усне опитування включає 2 запитання, кожне запитання оцінюється в 25 балів. Максимальна оцінка 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань до заліку

1. Сутність розвитку підприємства.
2. Системна модель управління розвитком підприємства.
3. Внутрішні та зовнішні фактори розвитку підприємства.
4. Принципи управління розвитком підприємства.
5. Роль середовища у розвитку підприємства.
6. Етапи створення підприємства.
7. Бізнес-ідея та її джерела.
8. Організаційно-правові форми підприємств в Україні.
9. Державна реєстрація підприємства: порядок та особливості.
10. Бізнес-модель підприємства: сутність та елементи.
11. Поняття та структура бізнес-плану.
12. Внутрішні та зовнішні функції бізнес-плану.
13. Маркетинговий план у структурі бізнес-плану.
14. Фінансовий план у бізнес-плануванні.
15. Роль бізнес-плану у залученні інвестицій.
16. Поняття стратегічного управління підприємством.

17. Рівні стратегій розвитку підприємства.
18. Стратегії зростання за І. Ансоффом.
19. Етапи розробки стратегії розвитку підприємства.
20. Корпоративна, бізнесова та функціональна стратегії: відмінності.
21. Поняття «людський капітал підприємства».
22. Основні функції управління персоналом.
23. Методи мотивації персоналу.
24. Система розвитку та навчання персоналу.
25. Оцінка ефективності роботи персоналу.
26. Поняття витрат підприємства та їх класифікація.
27. Управління витратами: сутність і завдання.
28. Методи управління витратами.
29. Принципи ціноутворення на підприємстві.
30. Взаємозв'язок управління витратами та фінансових результатів.
31. Сутність маркетингового підходу в управлінні підприємством.
32. Інструменти маркетингового управління.
33. Сегментація ринку та її значення для підприємства.
34. Конкурентні переваги та маркетинг.
35. Сучасні тенденції у цифровому маркетингу.
36. Поняття інноваційного розвитку підприємства.
37. Джерела фінансування інноваційної діяльності.
38. Сутність інвестиційного менеджменту.
39. Етапи управління інвестиційними проектами.
40. Ризики інноваційно-інвестиційної діяльності.
41. Поняття та ознаки кризи на підприємстві.
42. Симптоми кризових ситуацій.
43. Сутність антикризового управління.
44. Інструменти запобігання кризам.
45. План фінансового оздоровлення підприємства.
46. Поняття діагностики управління розвитком підприємства.
47. Етапи процесу діагностики.
48. Методи діагностики розвитку підприємства.
49. Показники ефективності розвитку підприємства.
50. Значення комплексної оцінки для стратегічного управління розвитком.

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
0 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

0-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Ноняк М.В., Крейдич І.М., Гудзь О.Є., Прокопенко Н.С. Управління організаційним розвитком підприємств: навчальний посібник. 2021. 235 с.
2. Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій: кол. Монографія / за заг. ред. Прохорової В.В. Х. В-во: Іванченка І. С. 2023. 419 с.
3. Цимбалюк І., Павліха Н., Хомюк Н. Планування діяльності підприємств сільського господарства та агропромислового комплексу (АПК): основні етапи та управління ризиками. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Серія: Економічні науки*. 2023. Вип. 25. № 10. С. 38–43.
4. Хомюк Н.Л. Сучасні концепції та інструменти адаптації організаційних моделей управління зовнішньоекономічною діяльністю. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 4 (40) С. 136–143.
5. Хомюк Н.Л. Білоус О.Л. Інноваційні стратегії управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах цифрової трансформації. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-129>
6. Хомюк Н.Л., Шматковська Т.О. Інтеграція теорії організації та стратегічного менеджменту зовнішньоекономічної діяльності в умовах цифрової трансформації. *Агросвіт*. 2025. № 3. С. 12–17.
7. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України URL: <https://www.me.gov.ua>
10. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>
11. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>